

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment sancionador núm. PS 9/2024, referent a l'Ajuntament de Barcelona.

Antecedents

1. En data 16/10/2022, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit de denúncia contra l'Ajuntament de Barcelona, amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

La persona denunciant hi exposava que, en data 19/02/2021, una tercera persona va adreçar un correu electrònic a l'Oficina Tècnica de Collserola (OTC) de l'Ajuntament de Barcelona, per mitjà del qual demanava informació sobre una parcel·la de la seva propietat. Respecte d'això, aportava còpia de la resposta de l'OTC a l'esmentat correu electrònic, que es transcriu tot seguit:

“Bon dia (...), aquesta parcel·la està qualificada d'EA (edificació aïllada del PP80) té una afectació de vial de 2 metres en tot el front del (...), més o menys. L'edificabilitat és la genèrica del pla: 0,4 m²st/m²sl, l'ocupació del 25% i les separacions de 3m. A la nova línia del front el carrer, 2 als laterals i al fons.

El principal problema d'aquesta parcel·la és la titularitat: no consta que sigui de ningú. A més, actualment la veïna del costat ha fet rectificacions al cadastre i, com que ningú ha pogut al·legar res, crec que s'ha variat la superfície que inicialment figurava que tenia aquesta parcel·la. Per acabar-ho de rematar, creiem que la veïna del costat ha ocupat la parcel·la amb una casa prefabricada (...) on actualment hi està vivint. S'ha demanat que des de Llicències i Inspecció facin les actuacions pertinents per a saber si aquesta construcció està ocupant un terreny aliè i si té tots els permisos pertinents.”

L'escrit de denúncia assenyalava que la resposta de l'OTC va vulnerar la normativa de protecció de dades personals, atès que la “veïna del costat” a la qual es fa referència és la persona denunciant, i les afirmacions que s'hi fan són falses. Sobre això, la denunciant afirmava que el treballador de l'OTC que va enviar el correu “fora de ser professional, imparcial, objectiu i de garantir la transparència respon alterant maliciosament la veritat amb la intenció de perjudicar-me econòmicament i personalment.”

Entre d'altra documentació, la denúncia també s'acompanyava de l'extracte d'una nota simple del Registre de la Propietat de Barcelona, emesa en data 27/01/2022, que acredita que la denunciant és la titular d'una determinada finca. Així mateix, també aportava diversos correus electrònics intercanviats amb l'OTC en diferents ocasions, a l'efecte d'acreditar que la falsedat documental és “una pràctica habitual a l'Oficina de Collserola.”

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 366/2022), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, d'acord amb el que preveuen l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC).

En aquesta fase d'informació, en data 20/10/2023 es va requerir l'entitat denunciada perquè, entre d'altres qüestions, indiqués si la persona denunciant era "la veïna del costat" a la qual fa referència al correu electrònic. També, perquè assenyalés la base jurídica que va legitimar l'enviament del missatge esmentat.

3. En data 20/10/2023, l'Ajuntament de Barcelona va respondre el requeriment amb un escrit en què exposava el següent:
 - La persona denunciant podria coincidir amb la "veïna del costat" a qui es fa esment al correu electrònic. Pel que fa a la base jurídica per facilitar la informació de referència, l'actuació administrativa queda emmarcada dins dels drets establerts a l'article 13.d de l'LPAC, on es determina que les persones (físiques o jurídiques) tenen dret a accedir a la informació pública, arxius i registres, d'acord amb el que preveu la Llei estatal 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, i la resta de l'ordenament jurídic.
 - L'accés públic a documents en poder de les autoritats públiques o organismes públics pel que fa a l'Ajuntament de Barcelona es regula per aquesta darrera llei.
 - D'altra banda, les dades de titularitat de les finques inscrites al Registre de la Propietat són públiques i aquesta és la raó de la seva existència: donar publicitat a la titularitat i a les característiques de les finques. Per tant, qui vulgui saber la titularitat de les parcel·les en qüestió només ha d'accedir al Registre de la Propietat corresponent i demanar una nota simple.
 - Les parcel·les que limiten amb la parcel·la objecte de la consulta urbanística són: "la del núm. 7-9 (a l'esquerra) i la del núm. 3 (a la dreta), la del camí de (...) (per la part posterior) i la del camí de (...) (per l'angle nord de la part posterior)."
 - Es podria afirmar que la persona denunciant és la propietària dels terrenys objecte de consulta urbanística.
 - Sobre la parcel·la de referència, s'han obert diversos expedients administratius.

L'entitat denunciada adjuntava a l'escrit documentació diversa.

4. En data 23/01/2024, la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra l'Ajuntament de Barcelona, per una presumpta infracció prevista a l'article 83.5.a, en relació amb l'article 5.1.c, tots ells del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD). Aquest acord d'iniciació es va notificar a l'entitat imputada en data 29/01/2024.
5. A l'acord d'iniciació es concedia a l'entitat imputada un termini de 10 dies hàbils per formular al·legacions i proposar la pràctica de proves que considerés convenients per defensar els seus interessos.
6. En data 13/02/2024, l'Ajuntament de Barcelona va formular al·legacions a l'acord d'iniciació, que s'aborden a l'apartat 2 dels fonaments de dret.

7. En data 19/03/2024, la persona instructora d'aquest procediment va formular una proposta de resolució, per la qual proposava que la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades declarés que l'Ajuntament de Barcelona havia incorregut en una infracció prevista a l'article 83.5.a en relació amb l'article 5.1.c; tots ells de l'RGPD.

Aquesta proposta de resolució es va notificar en data 21/03/2024 i es concedia un termini de 10 dies per formular al·legacions.

8. El termini s'ha superat amb escreix i no s'han presentat al·legacions.

Fets provats

En data 19/02/2021, des de l'Oficina Tècnica de Collserola de l'Ajuntament de Barcelona es va enviar un correu electrònic a una tercera persona, en resposta a una consulta urbanística que havia formulat relacionada amb una parcel·la determinada. Aquest correu electrònic va incloure informació personal de la denunciante, que era excessiva per a la finalitat informativa del missatge. Entre d'altra, es va comunicar que la denunciante havia ocupat el terreny de l'esmentada parcel·la, amb una casa prefabricada de (...), on estava vivint.

Fonaments de dret

1. Són d'aplicació a aquest procediment el que preveuen l'LPAC i l'article 15 del Decret 278/1993, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
2. L'entitat imputada no ha formulat al·legacions a la proposta de resolució, però sí que ho va fer a l'acord d'iniciació. Respecte d'això, es considera oportú reiterar a continuació el més rellevant de la resposta motivada de la persona instructora a aquestes al·legacions.

El primer apartat de les al·legacions que va presentar l'Ajuntament de Barcelona se centrava a descriure les funcions bàsiques de l'Oficina Tècnica de Collserola (OTC). Entre d'altres, destacava les següents: coordinar i orientar les actuacions urbanístiques promogudes pel Districte a la zona de Collserola; assessorar en les matèries de caràcter tècnic-urbanístiques que es requereixin; i, especialment, informar en totes les consultes urbanístiques prèvies, d'acord amb els informes d'alineacions i rasants que emet el Departament d'Informació Urbanística de l'Ajuntament; coordinar les relacions en l'àmbit tècnic amb les veïnes i els veïns, les institucions i els serveis (mitjançant consultes, visites, reunions, etc.); coordinar totes les operacions lligades al plantejament, la gestió, la disciplina urbanística, els projectes, les obres de manteniment i les de millora en l'àmbit territorial de Collserola, entre d'altres.

Respecte d'aquestes funcions, l'Ajuntament destacava que les tasques de l'OTC requereixen interactuar amb la ciutadania i el personal municipal, per assistir-los o informar-los sobre els procediments, els serveis i els recursos que siguin competència de l'òrgan on presten els seus serveis.

Seguidament, indicava que l'Administració municipal té el deure de facilitar informació urbanística a la ciutadania, de conformitat amb l'article 13.d de l'LPAC, amb la Llei estatal 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, i amb la normativa sectorial urbanística. En concret, citava els articles 15 i següents del Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme, d'acord amb els quals les administracions públiques han de garantir l'accés dels ciutadans i ciutadanes a la informació urbanística.

Per altra banda, l'Ajuntament també indicava que la informació facilitada per mitjà del correu electrònic de data 19/02/2021, referida al titular de la parcel·la, es pot consultar al Registre de la Propietat. També, que el fet d'informar sobre l'existència d'una caseta de (...) "no sembla que vulneri els drets a la protecció de dades de la seva titular atès que és visible per qualsevol persona des de l'exterior de la parcel·la." Així mateix, assenyalava que l'Àrea d'Urbanisme, que és el Departament d'Informació Urbanística de l'Ajuntament, disposa d'un portal d'informació urbanística (PIU) a l'abast de la ciutadania en general, per facilitar l'accés a la informació de les finques ubicades a Barcelona (dades sobre l'emplaçament, la qualificació urbanística, etcètera).

En aquest punt, l'entitat feia referència al fet que en el correu electrònic es fan servir els conceptes "crec" i "creiem", sense confirmar dades referents a la titularitat de les finques, motiu pel qual "s'entén que no va haver-hi en cap moment cap mala praxis professional, ni menys encara la voluntat de perjudicar els drets o interessos de cap persona." Respecte d'això, també s'indicava que el correu electrònic es va enviar en un context de pandèmia sanitària, en què calia enviar aquest tipus d'informació urbanística per correu electrònic, "quan l'habitual és que aquest tipus d'informacions es facilitin de forma verbal (i presencial), en el si de la pròpia OTC."

Doncs bé, en resposta a les al·legacions de l'Ajuntament, tal com s'indicava a la proposta de resolució, escau fer avinent que aquesta Autoritat no qüestiona el deure de les administracions de complir la normativa de transparència i les disposicions en matèria d'urbanisme. Tanmateix, el que és contrari a la normativa de protecció de dades personals és el lliurament de dades personals excessives, que permeten identificar una persona física concreta, en el marc d'una consulta urbanística. De fet, les tasques assignades a l'OTC no eximeixen el responsable del tractament de complir els principis previstos a l'article 5 de l'RGPD, entre els quals destaca el principi de minimització.

Al seu torn, l'article 7 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (LTC), preveu que un dels límits a les obligacions en matèria de transparència és, precisament, l'observança de la normativa de protecció de dades personals. En aquest mateix sentit, l'article 13.h de l'LPAC, sota l'epígraf "Drets de les persones en les seves relacions amb les administracions públiques", preveu el dret a la protecció de dades de caràcter personal, "i en particular a la seguretat i confidencialitat de les dades que figurin als fitxers, sistemes i aplicacions de les administracions públiques."

En aquest punt, si bé no es pot obviar que el Registre de la Propietat facilita informació sobre la titularitat de les finques, i que l'Ajuntament posa a disposició de la ciutadania el PIU, el cert és que cap d'aquests instruments informa que una persona identificable hagi ocupat un terreny, amb una caseta de (...), "on actualment hi està vivint". A més, també

escau evidenciar que la informació sobre la titularitat d'una finca no té perquè ser coincident amb la dada referida al domicili d'una persona.

En darrer terme, el fet que l'enviament del correu electrònic es dugués a terme en un context de pandèmia sanitària tampoc pot contribuir a eximir de responsabilitat l'entitat, atès que, amb independència de l'existència d'una pandèmia sanitària, el correu electrònic s'havia d'enviar sense incloure dades personals que no eren necessàries.

En aquestes circumstàncies, les al·legacions que l'Ajuntament de Barcelona va presentar a l'acord d'iniciació d'aquest procediment no poden reeixir als efectes d'eximir-lo de responsabilitat.

3. En relació amb els fets descrits a l'apartat de fets provats, relatius a l'enviament d'informació excessiva per correu electrònic, cal acudir a l'article 5.1.c de l'RGPD, que preveu que "los datos personales serán adecuados, pertinentes y limitados a lo necesario en relación con los fines para los que son tratados (minimización de datos)."

Durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat el fet descrit a l'apartat de fets provats, que és constitutiu de la infracció prevista a l'article 83.5.a de l'RGPD, que tipifica la vulneració dels "principios para el tratamiento", entre els quals s'inclou el principi de minimització de les dades.

La conducta que aquí s'aborda s'ha recollit com a infracció molt greu a l'article 72.1.a de l'LOPDGDD, de la manera següent:

"El tractament de dades que vulneri els principis i les garanties que estableix l'article 5 del Reglament (UE) 2016/679"

4. L'article 77.2 de l'LOPDGDD disposa que, en el cas d'infraccions comeses pels responsables o encarregats enumerats a l'article 77.1 de la mateixa llei, l'autoritat de protecció de dades competent:

"(...) ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi, si s'escau, les mesures que convingui adoptar perquè cessi la conducta o es corregeixin els efectes de la infracció que s'hagi comès, a excepció de la que preveu l'article 58.2.i del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016.

La resolució s'ha de notificar al responsable o l'encarregat del tractament, a l'òrgan del qual depengui jeràrquicament, si s'escau, i als afectats que tinguin la condició d'interessat, si s'escau."

I l'apartat 3r de l'article 77 de l'LOPDGDD estableix que:

"3. Sense perjudici del que estableix l'apartat anterior, l'autoritat de protecció de dades ha de proposar també la iniciació d'actuacions disciplinàries quan hi hagi indicis suficients per fer-ho. En aquest cas, el procediment i les sancions que s'han d'aplicar són els que estableix la legislació sobre règim disciplinari o sancionador que sigui aplicable.

Així mateix, quan les infraccions siguin imputables a autoritats i directius, i s'acrediti l'existència d'informes tècnics o recomanacions per al tractament que no s'hagin atès degudament, en la resolució en què s'imposi la sanció s'ha d'incloure una amonestació amb la denominació del càrrec responsable i se n'ha d'ordenar la publicació al «Butlletí Oficial de l'Estat» o autonòmic que correspongui.”

En termes similars a l'LOPDGDD, l'article 21.2 de la Llei 32/2010 determina el següent:

“2. En el cas d'infraccions comeses amb relació a fitxers de titularitat pública, el director o directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi les mesures a adoptar per a corregir-ne els efectes. A més, pot proposar, si escau, la iniciació d'actuacions disciplinàries d'acord amb el que estableix la legislació vigent sobre el règim disciplinari del personal al servei de les administracions públiques. Aquesta resolució s'ha de notificar a la persona responsable del fitxer o del tractament, a l'encarregada del tractament, si escau, a l'òrgan del qual depenguin i a les persones afectades, si n'hi ha”.

En aquest cas no cal adoptar mesures correctores, atès que l'enviament del correu electrònic, incloent informació excessiva de la part denunciant, va obeir a un fet puntual, ja consumat.

Resolució

Per tot això, resolc:

1. Declarar que l'Ajuntament de Barcelona ha comès una infracció prevista a l'article 83.5.a en relació amb l'article 5, ambdós de l'RGPD.

No cal requerir mesures per corregir els efectes de la infracció, de conformitat amb el que s'ha exposat al fonament de dret 4t.

2. Notificar aquesta resolució a l'Ajuntament de Barcelona.
3. Comunicar la resolució al Síndic de Greuges, de conformitat amb el que preveu l'article 77.5 de l'LOPDGDD.
4. Ordenar que es publiqui aquesta resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010 i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, amb caràcter potestatiu l'entitat imputada pot interposar un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar a partir de l'endemà de la seva

notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de l'LPAC.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora